

Øjnene, at der maatte foretages noget derimod. Der har jo tidligere været mange, der komplet vilde nægte Arbejdsløshedens Eksistens, og naar de endelig til Tider fik den for Øje, hed det sig: ja det er kun nogle fordrukne, dovne, uduelige Menne-sker; thi enhver, der vil arbejde, kan faa noget at bestille. Man dyssede sin Samvittighed i Søvn med den Forestilling, at Forsynet havde indrettet det saadan, at enhver, som vilde arbejde, kunde faa Arbejde. Man tænkte ikke over de Følger, som den moderne Samfundsudvikling førte med sig. Man dyssede sig mange Gange i Søvn, naar man læste en Annonce som f. Eks. denne:

„De arbejdsløse, hvorledes hjælpe dem? I 13 Aar har Københavns Arbejdshjem kunnet modtage alle arbejdsløse, enlige Mænd fra 16—45 Aar, ja flere endda til 60 Aar, som enten selv eller ved Henvi-sning ere komne hertil (over 7,500).“ Akku-rat som naar man er Medlem af Under-støttelsesforeningen og sætter en Plade paa sin Dør: Jeg er Medlem af Understøt-telsesforeningen, og derfor maa enhver, som trænger, holde sig fra min Dør! Mange slaa sig til Taals med, at det maa være rigtigt, hvad der staar i en saadan Annon-ce, skønt den er ganske villedende, for ikke at bruge et Udtryk, der bedre kunde svare til den Betegnelse, den for-tjente.

Naar Maskinerne fortrænge Masser af Arbejdere, naar en enkelt Maskine udfører 10—20—30 eller flere Gange det, en Ar-bejder før har kunnet præstere med sine Hænder, er det ganske klart, at der maa komme en Periode, hvor de 9, 19 eller 29 Arbejdere for en kortere eller længere Tid ikke kunne faa Beskæftigelse, og det gaar ud over dem. De ere saa henviste til Fattigvæsenet, og der ere mange hav-nede og paa den Maade gaaede til Bunds i Samfundet. De Kriser, som opstaa fra Tid til anden, ved at Kapitalen drager Arbejdskraft til sig og igen støder den fra sig, naar den ikke mere har Brug for den, have ogsaa været og ere bestandig des-værrer en medvirkende Grund til at skabe Arbejdsløshed, endda til Tider i ret stor Udstrækning. Ligeledes er der Virksom-heder, som ikke vilde kunne bestaa, med-mindre de have en Reservearmé af Ar-bejdere at tage til. I den Tid, de ikke anvende denne Reserve, betale de den ikke, de vedkommende Arbejdere maa underholde sig selv eller ved Kammerater-nes Hjælp. Man har ment, at naar det endelig gik ud over den enkelte, var det

en Tilskikkelse af Forsynet; Samfundet var saa godt indrettet, som det var menne-skeligt muligt at gøre det, saa man havde ingen Skyld deri. Man gik gladelig med til at starte Aktieselskaber og sætte sine opsparede Penge deri. Derved koncen-trerede man Bedriften og gjorde Arbej-dere arbejdsløse, men naar Følgerne deraf saa viste sig, sagde man: Der ere vi gan-ske ansvarsløse, det have vi ikke noget med at gøre, skønt man faktisk havde været med til at koncentrere Bedriften ved Dannelsen af Aktieselskabet. Skæbne-troen, som den ærede Ordfører for Re-formpartiet sagde skulde være lige saa udbredt endnu som paa Holbergs Tid, er imidlertid neppe saa udbredt mere. Jeg tror, at Befolkningen har lært i meget væsentlig Grad at tage sin Skæbne i egne Hænder, det have i alt Fald Arbejderne for en meget stor Del. Det have de vist ved de Bestræbelser, der bleve omtalte saa anerkendende af den ærede Ordfører og andre, for Resten ogsaa i Betænkning-en, som de have udfoldet for selv at raade Bod paa Arbejdsløshedens Følger, og ved med klare, nøgne Tal at vise, hvor galt det hele var. Overfor det kunde det slet ikke hjælpe, at man vilde bortræson-nerer den bestaaende Tilstand og sige, at det var vel ikke saa galt, thi man viste, at det virkelig var saa galt. Selv bortset fra enkelte Unøjagtigheder i Tallene, hvad der altid maa opstaa, er det ikke for meget at sige, at til Tider har over $\frac{1}{4}$ af de organiserede Arbejdere her i Landet *uforskyldt* været uden Beskæftigelse.

Det er derfor et Tidens Tegn, naar vor Regering nu har kunnet forelægge det af Kommissionen udarbejdede Lovforslag med den Bemærkning i Motiverne, „at Re-geringen maa med Kommissionen være ganske enig i, at Samfundet bør støtte Bestræbelser for at tegne Forsikring mod Arbejdsløshed.“ Det er, forstaaer jeg, i en kort Sum Regeringens Stilling og dermed et Udtryk for den nuværende Samfunds-magts Stilling overfor Arbejdsløshed. Det kan jeg kun notere med Glæde, thi det er det, vi altid have sagt; men man har hidtil ikke villet erkende, at det var rigtigt. Nu erkender man, at det er rig-tigt, Regeringen er kommen til det Resul-tat, at Staten har en Pligt at støtte under saadanne Forhold. Det er ganske vist ingen fuldstændig Indrømmelse af den Pligt, som Samfundet har overfor de ar-bejdsløse. Samfundet har efter min Men-ning en fuldstændig Pligt til helt og hol-dent at give Erstatning for det Tab, Ar-